

BECKOVA EDÍCIA PRÁVNE INŠTITÚTY

Vybrané trestnoprocesné aspekty výkonu domovej prehliadky
a prehliadky iných priestorov

Vybrané trestnoprocesné aspekty výkonu domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov

JUDr. Samuel Marr, LL.M., PhD.

Vzor citácie:

Marr, S. Vybrané trestnoprocesné aspekty výkonu domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2025, s. 185.

Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., organizačná zložka v Bratislave roku 2025
Michalská 9, 811 01 Bratislava, beck@beck.sk

Prvé vydanie

Zodpovední redaktori: JUDr. Silvia Hlaváčková, JUDr. Edita Hollá,
PhDr. Katarína Vilhanová

Tlač: Marten, spol. s r. o.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2025

ISBN 978-80-8232-069-8

O autorovi

JUDr. Samuel Marr, LL.M., PhD. absolvoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, kde po úspešnom vykonaní rigorózneho konania získal akademický titul doktor práv v skratke JUDr. v odbore právo – trestné právo procesné a neskôr tiež akademický titul *philosophiae doctor* v skratke PhD. Doktor Marr je takisto nositeľom postgraduálneho profesijného titulu LL.M. a má za sebou dlhoročné skúsenosti z profesionálneho pôsobenia v pozícii orgánu činného v trestnom konaní. V súčasnosti pôsobí na Katedre trestného práva Akadémie Policajného zboru v Bratislave a v rezorte prokuratúry. Je autorom niekoľkých desiatok odborných článkov, vedeckých štúdií, venuje sa prednáškovej činnosti a pravidelne sa zúčastňuje na národných a medzinárodných vedeckých konferenciách.

Recenzenti:

prof. JUDr. Jozef Čentíš, DrSc.

prof. JUDr. Ing. Adrián Jalč, PhD.

JUDr. Peter Šamko

Predhovor

Predmetná monografia si stanovila za cieľ reflektovať vybrané trestnoprocen-
né aspekty výkonu domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov. Tie-
to vyčerpávajúco analyzovať v snahe o identifikovanie právnoaplikačných
problémov, ktoré sú s ich výkonom spojené, a tieto eliminovať návrhmi na
prijatie legislatívnych opatrení z hľadiska *de lege ferenda* a/alebo zvolením
adekvátneho postupu v zmysle Trestného poriadku. Skúmaním relevantnej
národnej a nadnárodnej právnej úpravy sa predkladaná vedecká monografia
snaží o čo najdetailnejšie identifikovanie predznamenaných právnoaplikač-
ných problémov. Následne ich reflektovaním s vyjadrením subjektívnych
právných názorov opretých o čo najracionálnejšie jadro sa autor snaží vy-
tvoriť adekvátnu poznatkovú bázu vedúcu k zjednoteniu postupov orgánov
činných v trestnom konaní a súdov.

Monografia sa neobmedzuje len na tzv. známe šedé miesta, ktoré neopisu-
je viac-menej preformulovanými vetnými konštrukciami vyúsťujúcimi do
rovnakých záverov. Práve naopak, vyjadruje právne názory autora na sporné
témy, ktoré často polarizujú odbornú verejnosť a/alebo sú politicky citlivé.
Neraz ich autor podrobuje ostentatívnej kritike, uvedomujúc si možný vý-
skyt iného právneho názoru. Uvedeným monografia provokačne volá po
diskusii a vecnom dialógu v radoch odbornej verejnosti.

Monografia v úvodnej kapitole a na ňu nadväzujúcich podkapitolách venuje
pozornosť národnej a nadnárodnej právnej úprave relevantnej z hľadiska
stanovenej témy. Záverečné kapitoly reflektujú aktuálne vybrané právnoap-
likačné problémy obohatené o vyjadrenie subjektívnych právnych názorov
autora.

Výkon domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov je intenzívne per-
traktovaný odbornou aj laickou verejnosťou. Za neuralgický bod možno
označiť posúdenie zákonnosti zásahov do základných ľudských práv a slo-
bôd (najmä práva na súkromie), do ktorých výkonom vyššie uvedených
úkonov nepopierateľne dochádza. Otázka ohrozenia základných ľudských
práv nie je reflektovaná len tuzemskou úpravou trestného práva, ale tiež
prostredníctvom agendy medzinárodných inštitúcií a rozhodovacej činnosti
všeobecných súdov, ako i ÚS SR a v neposlednom rade tiež EŠLP. Osobit-
ne citlivými sú právnoaplikačné problémy polarizujúce odbornú verejnosť
celým jej spektrom. Takáto názorová pluralita v aplikačnej praxi môže a aj
vedie k nejednotným postupom OČTK. Rovnako je to i v prípade rozho-
dovacej činnosti súdov (najmä všeobecných a ÚS SR).

Ťažiskom predkladanej monografie je poukázať na nejednotné právne názory, na parciálne otázky v nej posudzované, spojené s výkonom domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov (najmä zákonnosť zaisťovania dôkazov a realizácia príkazov priamo v praxi s parciálnym vyústením do ostenatívnej kritiky OČTK). Uvedené je obohatené o subjektívne názory autora, ktoré sú podporené širokým výkladovým oblúkom majúcim ambíciu zjednotiť postup OČTK, ale aj rozhodovaciu prax súdnych autorít. Cieľom monografie, ku ktorému sa autor ašpiruje dostať prostredníctvom analýzy právnych textov a judikatúry, je posúdiť vybrané, z pohľadu aplikačnej praxe problematické aspekty výkonu domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a následne formulovať návrhy *pro futuro* na zjednotenie postupu. Motiváciou je striktná snaha rešpektovať zásadu zákonnosti. Priamo možno uviesť, že motivácia rešpektovať zákon vychádza zo snahy predchádzať zlyhaniu a s tým spojenou nemožnosťou použiť na účely trestného konania nezákonne získané (zaistené) dôkazy a tiež sa vyhnúť iným, neskôr detailne popísaným nedostatkom, ktorými je postup štátnych orgánov často zaťažený.

Autor spracoval monografiu na základe dostupného poznatkového indexu. Citačný aparát je uvádzaný korektne a koreluje so zoznamom použitej literatúry. Vzhľadom na rozsah a zameranie vedeckej monografie autor neanalyzoval všetky právne aspekty naznačenej problematiky, ale iba vybrané. Predkladaná monografia ašpiruje prispieť k prehĺbeniu doteraz dostupného a hlavne spracovaného pohľadu na danú tému.

V neposlednom rade autor vyjadruje vďaka recenzentom a všetkým členom Katedry trestného práva, kriminológie a kriminalistiky Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a Katedry trestného práva Akadémie Policajného zboru v Bratislave, ktorí mu boli v nemalej miere nápomocní a spoločnými cennými rozhovormi mu poskytli významnú poznatkovú bázu, obohatili ho o podnetnú judikatúru a relevantné trestnoprocesné aspekty viažuce sa na tému predmetnej monografie. V neposlednom rade autor vyjadruje vďaka svojej matke a svojim blízkym, osobitne priateľke Romane Kapustovej, Mgr. Martinovi Sýkorovi, Marekovi Jeremiášovi, Matejovi Králikovi a Petrovi Satinovi, u ktorých našiel pochopenie svojej permanentnej pracovnej vyťaženia a svojich študijných povinností.

Vedecká monografia vychádza z právneho stavu účinného k 30. septembru 2025.

Bratislava, september 2025

JUDr. Samuel Marr, LL.M., PhD.

Obsah

O autorovi	V
Predhovor	VII
Zoznam použitých skratiek	XIII

Úvod	1
-------------------	----------

KAPITOLA I. Medzinárodné, európske a ústavné aspekty normatívne reglementujúce výkon domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov	5
1.1 Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd	6
1.1.1 Dohovorom chránené vybrané práva	7
1.2 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach	9
1.3 Charta základných práv Európskej únie	9
1.4 Ústava Slovenskej republiky	11
1.4.1 Ústavou chránené vybrané práva	12
1.4.2 Koexistencia Ústavy Slovenskej republiky s Listinou základných práv a slobôd v ústavnom systéme	14
1.4.2.1 Otázka zrušiteľnosti Listiny Ústavným súdom Slovenskej republiky	15
1.5 Praktické konotácie k judikatúre a jej uplatňovaniu	17
1.5.1 Právnoaplikačné problémy koncipovania úspešných ústavných sťažností napádajúcich konkrétny priebeh domovej prehliadky a/alebo prehliadky iných priestorov	20
1.5.1.1 Praktické konotácie k právnoaplikačným problémom využívania inštitútu žiadosti o preskúmanie postupu policajta a prokurátora	23

KAPITOLA II. Problematika a osobitosti zaistovania vecí pri domovej prehliadke	31
2.1 Príkaz na prehliadku, jeho obsah, rozsah a výkon v praxi	32
2.1.1 Príkaz na prehliadku v kontexte aplikačnou praxou identifikovaného problému špecifikovania zaistovaných objektov	40

2.1.1.1	Osobitné úlohy prokurátora vo vzťahu k návrhom na vydanie príkazu na domovú prehliadku	48
2.1.1.2	Povinnosti prokurátora vo vzťahu k príkazu na vykonanie domovej prehliadky	51
2.1.1.2.1	Úloha prokurátora pri pasívnej právnej pomoci vo vzťahu k návrhu na vydanie príkazu a už vydanému príkazu na domovú prehliadku	52
2.2	Zaistovanie elektronických dôkazov domovou prehliadkou a/alebo prehliadkou iných priestorov.....	58
2.3	Kombinácia trestnoprocených inštitútov a postupov podľa osobitných zákonov pri súčasnom výkone domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov z hľadiska procesnej použiteľnosti takto získaných dôkazov	64
2.3.1	Komparácia obhliadky miesta činu a prehliadky	65
2.3.2	Komparácia postupov podľa osobitných zákonov a domovej prehliadky	69
2.4	Uplatňovanie vydania veci pri prehliadke.....	73
2.4.1	Vydanie veci pri domovej prehliadke v kontexte (ne) rešpektovania zákazu výsluchu	79
2.4.1.1	Vydanie veci na OS BA III v kontexte rozhodnutia NBU ako príklad výkladu práva <i>contra legem</i>	82
2.5	Zaistenie vecí na účely dokazovania v porovnaní so zaistovaním nástrojov a výnosov trestnej činnosti	84
2.5.1	Rozhodovanie o sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu dozorového prokurátora vydanému v oblasti zaistovania nástrojov trestnej činnosti a výnosov z trestnej činnosti v prípravnom trestnom konaní.....	95

KAPITOLA III. Výkon domovej prehliadky z pohľadu ďalších, aplikačnou praxou identifikovaných problémov	97
3.1 Určenie pomeru špeciality medzi § 213 a 105 TP.....	97
3.2 Výkon domovej prehliadky v neprítomnosti vlastníka	99
3.3 Zmena v osobe vlastníka priestoru, na ktorý sa vzťahuje príkaz v čase nasledujúcom po čase vydania príkazu, ako pochybný dôvod na nevykonanie prehliadky	103
3.4 Otázka počítania času obmedzenia osobnej slobody podozrivého v súvislosti s prehliadkou ako dôvod nemožnosti podania návrhu na vzatie do väzby v dôsledku preklúzie	104

3.5 Úvahy o prepojenosti uzavretosti s legálnou definíciou obydlia	108
KAPITOLA IV. Prehliadky advokátskych kancelárií	111
4.1 Zaisťovanie dôkazov v advokátskych kanceláriách a vybrané osobitosti výkonu ich prehliadok	115
4.2 Nahrávanie prehliadky advokátskej kancelárie vykonávajúcich policajtov na mobil	126
4.3 Osobitné pochybenia polície imanentné ňou vykonávaných prehliadok	130
4.4 Vydanie veci v kontexte nerešpektovania zásady <i>nemo tenetur se ipsum accusare</i> a niekoľko úvah o nezúčastnených osobách	134
Záver	141
Recenzné posudky	147
Zoznam použitej literatúry	157
Vecný register	169

KAPITOLA III.

Výkon domovej prehliadky z pohľadu ďalších, aplikačnou praxou identifikovaných problémov

V tejto časti vedeckej monografie obraciame svoju pozornosť smerom ku konkrétnym praktickým problémom spojeným s výkonom DP. Predzna-
menávajúc obsah tejto kapitoly možno hovoriť o reflektovaní na otázku
pomery špeciality medzi § 213 a 105 TP, teda o tom, či má advokát právo
žiadať byť informovaný o plánovanej DP alebo nie. Takisto sa budeme
venovať sporným otázkam, ktoré sú spojené s možnosťou vykonať DP bez
prítomnosti vlastníka. Reflektovať budeme tiež na otázku výkonu viacerých
DP vykonávaných v objektoch vo vlastníctve jedného vlastníka naraz, za
uplatnenia jeho práva byť prítomný pri všetkých z nich v tom istom čase.
Neopomenieme sa tiež vyjadriť k otázke náhlej, respektíve hodinovej zmeny
v osobe vlastníka pozemku na osobu, na ktorú sa príkaz nevzťahuje, s ak-
centom na legálnu možnosť vykonania prehliadky.

28

3.1 Určenie pomeru špeciality medzi § 213 a 105 TP

Zdanlivo zrejماً problematika nepotrebujúca hlbavejšiu analýzu zazna-
menala v aplikačnej praxi niekoľko sťažnostných podaní. Demonstratívne
možno spomenúť žiadosti podľa § 210 TP, samostatné trestné oznámenia na
príslušníkov polície, sťažnosti proti meritórnym rozhodnutiam, najmä proti
uzneseniam o vznesení obvinenia, ústavné sťažnosti a podobne. Konkrétne
advokáti nimi napádali ich neinformovanie o plánovanej DP. Opierali sa
prítom o rôzne osobitné splnomocnenia alebo rozhodné časti mandátnej
zmluvy obsahujúce vyslovenú požiadavku *pro futuro* sa zúčastniť na všet-
kých vyšetrovacích úkonoch vrátane úkonov trestného konania vykonáva-
ných v zahraničí. Uvedené bolo v praxi rovnako identifikované aj vo vzťahu
k podozrivým osobám po nadobudnutí účinnosti zákona č. 40/2024 Z. z.,
ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení
neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Vzhľa-
dom na to, že dôvody, pre ktoré nemá podozrivý priznávaný identický roz-
sah práv ako obvinený, sme už argumentačne vyčerpali v predchádzajúcich

29

kapitolách, rekapitulovanie uvedeného z dôvodu nadbytočnosti nevykonáme a týmto na skôr glosované odkazujeme.

Dôvody na strane obhajoby sú zrejmé, no dovoľíme si trochu provokačne poznamenať, že i obhajobná argumentácia by mala dosahovať určité štandardy erudície a aspoň sofistikovane tendenčný výklad zákona v prospech mandanta, pretože otázka pomeru špeciality v prospech prehliadky je absolútne nerozporovateľná.

Do nadobudnutia účinnosti rozhodnej časti zákona č. 248/2024 Z. z. o niektorých povinnostiach a oprávneniach v oblasti kryptoaktív a o zmene a doplnení niektorých zákonov dovtedy účinný § 213 ods. 2 TP, upravoval, že „*obhajca má právo **od vznesenia obvinenia** zúčastniť sa úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom, **iba ak vykonanie úkonu nemožno odložiť** a obhajcu o ňom vyzrozumieť*²⁸⁴, a tiež to, že „*ak obhajca oznámi policajťovi, že sa chce zúčastniť vyšetrovacieho úkonu podľa odseku 2, policajt je povinný včas mu oznámiť čas, miesto konania úkonu a druh úkonu okrem prípadu, keď vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyzrozumieť obhajcu nemožno zabezpečiť*²⁸⁵, pričom „*o tomto postupe policajt vyhotoví záznam, ktorý založí do spisu*²⁸⁶.

V reakcii na citovanú vtedajšiu podobu druhého odseku § 213 TP je pri jeho izolovanom výklade (ktorý je, samozrejme, z logiky veci neprípustný) nutné poznamenať, že osobná účasť advokáta na úkonoch je determinovaná procesným postavením zastúpeného klienta v postavení obvineného, a aj tak nie je obligatórne zaručená zákonom, pretože tento pamätá i na výnimky uvedené v citovanom ustanovení vyššie.

Venujúc pozornosť tretiemu odseku vyššie uvedeného ustanovenia Trestného poriadku (tiež izolovane) je potrebné uviesť, že oznámenie advokáta o záujme zúčastniť sa úkonov trestného konania adresované príslušnému OČTK je opakovane naviazané na druhý odsek daného ustanovenia, a teda procesné postavenie obvineného, pričom tiež obsahuje výnimky umožňujúce vykonať úkon v neprítomnosti advokáta.

V uvedenom kontexte je z hlbšieho (izolovaného) výkladu možné vynechať informačnú povinnosť OČTK voči advokátovi, ak sa DP nevykonáva voči konkrétnemu obvinenému.

Vo vzťahu k výkonu DP u konkrétného obvineného, ktorého advokát riadne uplatnil § 213 ods. 3 TP, je už však potrebné pristúpiť ku komplexnému výkladu vyššie citovaného ustanovenia v spojení s § 105 TP. V tomto smere sa stotožňujeme s tým, že „*ustanovenie § 105 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku je v pozícii osobitného ustanovenia (lex specialis) oproti ustanoveniu § 213 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku (nie jeho*

²⁸⁴ § 213 ods. 2 TP.

²⁸⁵ § 213 ods. 3 TP.

²⁸⁶ Tamže.

*výnimkou uvedenou v naposledy označenom ustanovení, platnou len za určitých okolností – ,ak vykonanie úkonu nemožno odložiť a obhajcu o ňom vyzrozumieť“). Obhajca sa teda o výkone domovej prehliadky neupovedomuje.*²⁸⁷

Uvedené uznesenie NS SR opiera svoju argumentáciu, s obsahom ktorej sa stotožňujeme, o charaktere DP ako neodkladného úkonu v snahe zabrániť zmareniu jej účelu, čo nie je bez využitia momentu prekvapenia logicky možné. Pre úplnosť je vhodné uviesť, že na pomerne mladé uznesenie NS SR citované vyššie nadväzuje aj staršia judikatúra. Napríklad možno poukázať smerom k judikátu R 43/1989, z ktorého obsahu vyplýva, že „*ak obhajca oznámi policajtovi, že sa chce zúčastniť vyšetrovacích úkonov (§ 213 ods. 2 a 3), je policajt povinný oznámiť mu včas dobu a miesto každého vyšetrovacieho úkonu, ak nejde o úkon neodkladný*“²⁸⁸.

Záverom tejto kapitoly sa žiada priblížiť ďalšiu legislatívnu iniciatívu zákonodarcu, ktorou tento nepochybne reflektoval nami načrtnutý právnoaplikačný problém. Na tomto mieste dávame do pozornosti zákon č. 248/2024 Z. z. o niektorých povinnostiach a oprávneniach v oblasti kryptoaktív a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predmetný predpis sa dotkol Trestného poriadku tak, že „*v § 213 ods. 2 sa slová ,iba ak‘ nahrádzajú slovami ,okrem prípadu, keď‘, za slovo ,odložiť‘ sa vkladajú slová ,z dôvodu podstatného ohrozenia trestného konania alebo existencie naliehavej potreby odvrátiť závažné nepriaznivé dôsledky pre život, slobodu alebo telesnú integritu inej osoby‘ a slovo ,ňom‘ sa nahrádza slovom ,úkone‘. V § 213 ods. 3 sa za slovo ,odložiť‘ vkladajú slová ,z dôvodu podstatného ohrozenia trestného konania alebo existencie naliehavej potreby odvrátiť závažné nepriaznivé dôsledky pre život, slobodu, alebo telesnú integritu inej osoby‘.*“²⁸⁹

Zhrňame, že citovaný právny text osobitného právneho predpisu vhodne a súladne s dovtedajšou právnou praxou, ako aj rozhodovacou činnosťou súdnych autorít reagoval na jednoznačné určenie pomeru špeciality v prospech DP a/alebo PIP.

3.2 Výkon domovej prehliadky v neprítomnosti vlastníka

V tejto časti vedeckej monografie venujeme našu pozornosť sporným otázkam spojeným s možnosťou vykonať DP **bez prítomnosti osoby**, u ktorej sa táto vykonáva. Normotvorca vo všeobecnosti predpokladá možnú účasť

30

²⁸⁷ 1 Tdo V 9/2017.

²⁸⁸ R 43/1989.

²⁸⁹ Čl. III, bod. 8 – 9 zákona č. 248/2024 Z. z. o niektorých povinnostiach a oprávneniach v oblasti kryptoaktív a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

osoby pri výkone prehliadky v § 105 ods. 1 TP. Je potrebné uviesť, že na strane orgánu aplikácie práva ide v zmysle platnej právnej úpravy obsiahnutej vo vyššie uvedenom ustanovení o obligatórne poskytnutie poučenia v tomto smere. Na strane oprávnenej osoby, tzv. domáckej osoby (osoba, u ktorej sa prehliadka vykonáva, alebo dospelý člen jej domácnosti s poukazom na § 8 ods. 2 a § 115 OZ a pri prehliadke iných priestorov aj zamestnanec osoby, u ktorej sa tento úkon vykonáva) o fakultatívnu možnosť využiť predmetné oprávnenie.

Pre úplnosť poznamenávame, že k pojmu „osoba, u ktorej sa úkon vykonáva“ „v zmysle § 105 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd v tomto smere dáva do pozornosti svoje uznesenie z 3. októbra 2018, sp. zn. 1 TdoV 9/2017, v zmysle ktorého osoba, u ktorej sa domová prehliadka / taký úkon vykonáva v zmysle ustanovení § 104 ods. 1, § 105 ods. 1 a 5, § 106 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, je osoba, do ktorej práva, zodpovedajúceho domovej slobode, sa pri výkone domovej prehliadky zasahuje; takou osobou nie je vlastník alebo nájomca dotknutej nehnuteľnosti, pokiaľ ju aj fakticky neužíva ako obydlie. Znamená to, že v predmetnom smere **je rozhodujúci faktický a nie právny stav**, t. j. zákon má na mysli osobu, do ktorej práv môže byť reálne zasiahnuté v súvislosti s trestným konaním.“²⁹⁰ Uvedené je prínosné pri určovaní osôb (najmä pri ich väčšom počte), ktorým sa má poskytnúť možnosť zúčastniť sa úkonu.

Výnimku z uvedeného predstavujú dôvody bližšie rozvedené v § 105 ods. 3 TP. Z daného ustanovenia vyplýva, že „účasť osôb uvedených v odseku 1 pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov, alebo prehliadke pozemku **možno odoprieť** a osobu uvedenú v odseku 2 nepribrať, **ak okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že by mohlo prísť k obrozeniu jej života alebo zdravia**“²⁹¹.

Väčšina odborných komentárov k Trestnému poriadku neobsahuje vyčerpávajúcejší výklad predmetného ustanovenia, avšak rovnako tak pri výklade iných ustanovení Trestného poriadku, ako aj v prípade predmetného § 105 ods. 3 TP akcentujeme na potrebu jeho neizolovaného výkladu, inými slovami, na jeho výklad v spojení s inými ustanoveniami Trestného poriadku reglementujúcimi procesný postup výkonu DP.

V tomto smere je vhodné poukázať na súvzťažnosť § 104 a 105 TP, pretože zákonodarcu umožňuje vykonať prehliadku po predchádzajúcej výzve dotknutého subjektu (§ 104 ods. 1 TP) alebo bez takejto výzvy, ak existuje „závažná prekážka“ a vec neznesie odklad alebo by bola výzva zjavne neúspešnou (§ 104 ods. 2 TP). Ustanovenie § 104 ods. 2 TP rešpektuje charakter prehliadky a zamedzuje zmareniu jej účelu. Niektorí autori, ako napríklad J. Čentés za takéto dôvody označujú „skutočnosť, že je potrebné vykonať domovú prehliadku u osoby, ktorá je dlhodobo v zahraničí,

²⁹⁰ 2Tdo/15/2020.

²⁹¹ § 105 ods. 3 TP.

*je nezvestná, zomrela alebo sa nachádza na neznámom mieste*²⁹². Je nelogické očakávať napríklad v prípade bezdetnej osoby nachádzajúcej sa v čase výkonu prehliadky v zahraničí jej účasť na danom úkone, pričom obdobných príkladov možno uviesť naozaj mnoho. Za zmienku však stoja aj bežné prípady, keď sa DP vykonáva v nehnuteľnosti, od ktorej je domácka osoba vzdialená napríklad 400 km a jej príbuzní sú nedosiahnuteľní. Je absolútne nelogické v daných prípadoch s výkonom prehliadky vyčkávať, pretože tieto je možné subsumovať pod pojmový znak závažná prekážka. Opačný postup (v zmysle našej osobnej empirie) je aplikovaný ojedinele a dochádza k nemu spravidla zo strany NAKA PPZ – teraz ÚBOK – v najzávažnejších zločinových veciach v snahe o takzvanú úplnú právnu čistotu veci. V konečnom dôsledku k otázke zákonnosti postupu na strane polície by sa mala v prípade potreby vedieť náležite vyjadriť nezúčastnená osoba. Konotáciou je však potrebné uviesť, že ak je domácka osoba **vo väzbe v inej trestnej veci**, táto skutočnosť **nezbavuje** orgán vykonávajúci prehliadku **povinnosti „umožniť jej na tejto prehliadke účasť a rozhodne nemožno hovoriť o akomkoľvek probléme v súvislosti so zabezpečením jej účasti na prehliadke**²⁹³.

Z vyššie uvedeného v spojení s demonštratívnym výpočtom príkladov vyčerpávajúcich *expressis verbis* nedefinovaný pojmový znak závažná prekážka je možné vyvodiť záver, že zákonodarca síce predpokladá vykonávanie prehliadok jednak bez výzvy a zároveň *per analogiam* bez prítomnosti tzv. domáckych osôb s poukazom na § 105 ods. 3 TP. Toto je však nevyhnutné vykladať v spojení s uvedeným § 104 ods. 2 naposledy uvedeného zákona, za striktného rešpektovania zákonom vyžadovaných podmienok. Uvedený záver možno oprieť o rozhodovaciu činnosť súdu, pretože tento judikoval, že porušenie zásady zákonnosti v kontexte výkonu prehliadky bez prítomnosti domáckej osoby je možné sprítomniť iba vtedy, ak sa prehliadka vykonala napríklad „*bez prítomnosti vlastníka, ktorého totožnosť je známa, je dostupný, nie sú prítomné žiadne dôvody v zmysle § 104 ods. 2 TP a dotknutá osoba sa práva na tomto úkone nevzdala*“²⁹⁴.

V tejto spojitosti poukazujeme na akýsi inovatívny trend súbežného vykonávania DP spoločne s PIP (takisto realizovaný osobitne príslušníkmi nedávno zrušenej NAKA PPZ), keď sa pri väčšom počte DP a/alebo PIP štandardné realizačné skupiny (1 vyšetrovateľ, 2 operatívni pracovníci, 2 príslušníci Obvodného oddelenia Policajného zboru a/alebo PMJ, psovod so služobným psom, kriminalistický technik a nezúčastnená osoba) podliehajúce tzv. hlavnému vyšetrovateľovi, ktorý *obiter dictum* rozhoduje po telefonicknej konzultácii s realizujúcim vyšetrovateľom o tom, ktoré veci budú zaistené, **rozšíria o ďalšieho vyšetrovateľa**.

²⁹² Čentíš, J. a kol. Trestný poriadok. Veľký Komentár. 5. aktualizované vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2022, s. 355.

²⁹³ 2Tdo/15/2020.

²⁹⁴ R 8/2009.

Následne teda takúto realizačnú skupinu už tvoria namiesto jedného dvaja vyšetrovatelia, čo **im *de facto* umožňuje vykonať DP aj PIP súbežne. Je však logické, že vykonanie dvoch úkonov v rovnakom čase nie je nijako možné zabezpečiť tak, aby sa ho zúčastnila domácka osoba.**

Modus operandi sa použije vo väčšine prípadov tak, že jeden vyšetrovateľ vykonávajúci DP poučí napríklad jedného z manželov o tom, že môže byť prítomný pri prehliadke nehnuteľnosti, a následne v jeho prítomnosti túto realizuje. Medzitým druhý – pomocný vyšetrovateľ bez prítomnosti druhého z manželov alebo inej domáckej osoby túto poučí, že má právo byť prítomná pri výkone PIP, napríklad auta, a túto v jej prítomnosti realizuje.

Sme toho názoru, že ide o špekulatívne obchádzanie Trestného poriadku zo strany polície, ktorá, využívajúc stres a právnu neznalosť osôb, do práv ktorých je DP a/alebo PIP zasahované, tieto rozdelí a DP a PIP realizuje súbežne v prítomnosti len jednej z nich napriek zákonodarcom priznanému právu vo vzťahu k obojím osobám.

Ako možný motivačný faktor prichádza do úvahy urýchlenie času ako oslabenie prípadného napádania zákonnosti DP a PIP. **Túto už totiž bude môcť napádať iba jedna a nie všetky oprávnené osoby.** Za zmienku preto tiež stojí upriamenie pozornosti na uvedenie času začatia oboch úkonov v zápisniciach. Je spravidla nelogické, že by vykonanie PIP časovo predchádzalo DP, ako aj to, prečo by si jedna z dotknutých osôb uplatnila právo byť prítomná pri DP a pri PIP už nie.

Je síce pravda, že v prípade ak je domácka osoba majúca reálny faktický vzťah k viacerým nehnuteľnostiam a/alebo hnutelným veciam, v ktorých sa má v tom istom čase vykonať viacero prehliadok, a táto „domácka“ osoba uplatňuje právo byť prítomná pri všetkých z nich (a ich súbežný výkon vychádza z racionálneho jadra a konvenuje zásade proporcionality), uvedená osoba **nemá podľa nášho právneho názoru právo byť prítomná na všetkých prehliadkach tak, že sa tieto budú vykonávať v dôsledku jej žiadosti postupne. Ak je však možné súbežný výkon DP a PIP obmedziť, uvedené je obligatórnou povinnosťou OČTK a načrtnutý inovatívny model preto nebude prichádzať do úvahy.**

Uvedené predstavuje extrémny, v právnoaplikačnej praxi ťažko predstaviiteľný prípad, avšak v teoretickej rovine zaujímame pre prípad jeho vzniku vyššie prezentovaný právny názor. Samozrejme, OČTK by sa mali snažiť domáckej osobe umožniť účasť na úkone vždy, keď je to možné.